ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CLAUS GULMANN της 28ης Οκτωβρίου 1992 *

Κύριε Προεδρε,
Κύριοι δικαστες,

1. Το Συμβούλιο εξουσιοδότησε με τρεις αποφάσεις [1] την Ιταλία να παρεκκλίνει προσωρινά, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1983, από τις διατάξεις της έκτης οδηγίας ΦΠΑ, υπό τη μορφή απαλλαγής από τον ΦΠΑ, στο πλαίσιο των ενισχύσεων υπέρ των πληγέντων από τον σεισμό του Νοεμβρίου 1980 στη Νότια Ιταλία.

2. Στις 21 Φεβρουαρίου 1989, το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση στο πλαίσιο μιας υποθέσεως προσφυγής που είχε ασκήσει η Επιτροπή κατά της Ιταλίας [2]. Το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση αυτή ότι:

«Η Ιταλική Δημοκρατία, χορηγώντας, για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 31ης Δεκεμβρίου 1988, απαλλαγή από τον φόρο προστιθεμένης αξίας, με επιστροφή των φόρων που καταβλήθηκαν στο προηγούμενο στάδιο, για ορισμένες εργασίες που έγιναν υπέρ των θυμάτων του σεισμού στην Καμπανία και στην Basilicata, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 2 της έκτης οδηγίας (...) του Συμβουλίου (...).»

3. Η Επιτροπή ζητεί στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως να αναγνωρίσει το Δικαστήριο ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 1989 στην υπόθεση 203/87, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 171 της Συνθήκης ΕΟΚ.

4. Η Ιταλική Κυβέρνηση, η οποία δεν αμφισβητεί ότι η απαλλαγή από τον ΦΠΑ, την οποία αφορούσε η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 203/87, διατηρήθηκε μέχρι τα τέλη του 1992, προβάλλει προς άμυνά της ουσιαστικώς δύο ισχυρισμούς.

5. Πρώτον, ισχυρίζεται ότι η απόφαση αυτή, όπως προκύπτει από το διατακτικό της, αφορά μόνο την εφαρμογή της ρυθμίσεως περί απαλλαγής από τον ΦΠΑ κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 31ης Δεκεμβρίου 1988. Η εφαρμογή της ρυθμίσεως περί απαλλαγής μετά την περίοδο που αφορά η απόφαση στην υπόθεση 203/87 δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί ως συμπεριφορά που συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως εκτελέσεως της αποφάσεως κατά την έννοια του άρθρου 171.

Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει χωρίς αμφιβολία να απορριφθεί. Το διατακτικό της αποφάσεως πρέπει να ερμηνευθεί υπό το φως του σκεπτικού στο οποίο κατ' ανάγκη στηρίζεται. Στη σκέψη 10 της αποφάσεως επί της

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η δανική.

1 — Απόφαση 81/890/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1981 (ΕΕ L 322, σ. 40), απόφαση 82/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1982 (ΕΕ L 184, σ. 26), και απόφαση 84/87/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1984 (ΕΕ L 40, σ. 30).

2 — Υπόθεση 203/87 (Συλλογή 1989, σ. 371).

υποθέσεως 203/87 δεν τίθεται κανένας χρονικός περιορισμός ως προς την αναγνώριση της παραβάσεως, δεδομένου ότι στη σκέψη αυτή απλώς γίνεται δεκτό ότι η Ιταλία παρέβη το άρθρο 2 της οδηγίας, επειδή παρέτεινε την απαλλαγή, χωρίς έγκριση του Συμβουλίου, πέραν της ημερομηνίας την οποία είχε καθορίσει το Συμβούλιο με την εξουσιοδότησή του για την εφαρμογή της απαλλαγής αυτής. Η Ιταλία δεν ισχυρίστηκε ότι η περίοδος την οποία αφορούσε η απόφαση στην υπόθεση 203/87 διακόπηκε σε σχέση με την μετέπειτα χρονική περίοδο. Επομένως, τα αποτελέσματα της αποφάσεως αυτής ουδόλως έπαυσαν, αλλά καλύπτουν κατ' ανάγκη και την μετέπειτα συμπεριφορά της Ιταλίας η οποία δεν συνιστά τίποτε άλλο παρά συνεχή παράβαση της ίδιας υποχρεώσεως.

Η νομική αυτή αντίληψη ανταποκρίνεται εξάλλου στην αντίληψη επί της οποίας στηρίζεται η απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 1991, Επιτροπή κατά Ιταλίας [3].

6. Δεύτερον, η Ιταλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η απαλλαγή από τον ΦΠΑ καλύπτεται από τους κανόνες της Συνθήκης που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις και ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 2, στοιχείο β', που αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε περίπτωση θεομηνιών.

Ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε επίσης από την εν λόγω κυβέρνηση στο πλαίσιο της υποθέσεως 203/87. Το Δικαστήριο δεν έλαβε ρητώς θέση επί του ισχυρισμού αυτού — αναμφιβόλως επειδή προβλήθηκε υπερβολικά όψιμα (βλ. συναφώς τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Mischo, ο οποίος πρότεινε να απορριφθεί ο ισχυρισμός επειδή προβλήθηκε όψιμα).

Κατά τη γνώμη μου, η δικαιοδοτική κρίση στην παρούσα υπόθεση συνδέεται στενά με την απόφαση επί της υποθέσεως 203/87 και, για λόγους ασφαλείας του δικαίου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η Ιταλία μπορεί να προβάλει στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως έναν ισχυρισμό τον οποίο μπορούσε να προβάλει, πράγμα όμως που δεν έκανε νομοτύπως, στο πλαίσιο της υποθέσεως 203/87. Ορθώς η Επιτροπή προβάλλει ότι μια υπόθεση, στο πλαίσιο της οποίας ζητείται να αναγνωρισθεί ότι η Ιταλία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 171, δεν μπορεί να μετατραπεί σε ανεπίσημη έφεση κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση 203/87.

Συμπέρασμα

7. Για τους λόγους αυτούς προτείνω στο Δικαστήριο να δεχθεί την προσφυγή της Επιτροπής και να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

3 — Υπόθεση C-266/89 (Συλλογή 1991, σ. I-2411).